gemeente
Weststellingwerf

Raadsvoorstel

ALGEMENE GEGEVENS	
Agendapunt	
Registratienummer	0098135476
Documentnummer	0098367020
Portefeuillehouder	Zonderland, Hanneke
Griffier	
BIJLAGEN	
Aantal bijlagen	1
Begrotingswijziging	☒ nee ☐ ja
Stukken ter inzage	

ONDERWERP

Lokaal Gezondheidsbeleid Weststellingwerf 2022-2025

REDEN VOORSTEL

☒ Kaderstellen
☐ Controleren
☐ Budget autoriseren
☐ Consulteren
☐

B&W STELT DE RAAD VOOR OM

Het "Lokaal Gezondheidsbeleid Weststellingwerf 2022-2025" vast te stellen

BIJLAGEN (worden meegezonden)

1. Lokaal Gezondheidsbeleid Weststellingwerf 2022-2025

gemeente
Weststellingwerf

Aan de gemeenteraad

INLEIDING
Gezondheid en gezond gedrag is van groot belang. Voor inwoners persoonlijk en voor de gemeente als geheel. Het heeft een sterke publieke waarde in zich. Het bevorderen en beschermen van de gezondheid vraagt om een gezamenlijke inspanning van iedereen in de gemeente. Gemeenten hebben daarvoor op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) een belangrijke verantwoordelijkheid. Deze wet verplicht dat gemeenten één keer in de vier jaren een gezondheidsbeleid vaststellen en uitvoeren. Hierin beschrijft de gemeente onder andere de doelstellingen en acties voor het beschermen, behouden en bevorderen van de publieke gezondheid voor de komende vier jaren.

Op 1 juli 2021 trad de nieuwe Alcoholwet in werking. De Alcoholwet stelt dat gemeenten gelijktijdig met het gezondheidsbeleid een Preventie- en Handhavingsplan (PHP) alcohol vaststellen. Het PHP beschrijft op hoofdlijnen hoe de gemeente lokaal de preventie van alcoholgebruik en handhaving op de alcoholwet wil vormgegeven.

In bijlage 1 treft u het nieuwe gezondheidsbeleid van de gemeente Weststellingwerf aan voor de periode 2022 tot en met 2025. Zoals hierboven aangegeven maakt het PHP alcohol onderdeel uit van in dit lokaal gezondheidsbeleid. Met de vaststelling van deze beleidsnota geven we uitvoering aan de eisen zoals gesteld in de Wpg en Alcoholwet.

In het nieuwe gezondheidsbeleid richten we ons samen met interne en externe partijen op het bevorderen en beschermen van de gezondheid van onze inwoners. De gemeente Weststellingwerf zet zich in het bijzonder in voor het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Dit door het stimuleren van een gezonde leefstijl en het realiseren van de juiste randvoorwaarden hiervoor. Zoals een gezonde fysieke en sociale leefomgeving. Vier uitgangspunten staan daarbij centraal:

1. We benaderen gezondheid positief en breed;
2. We zetten in op kansengelijkheid;
3. Alle fases in de levensloop doen ertoe;
4. Iedereen levert een bijdrage.

Met het lokaal gezondheidsbeleid streven we de komende vier jaar naar het realiseren van drie ambities:

1. Een gezonde leefstijl;
2. Een gezonde leefomgeving;
3. Een gezonde geest.

Hiermee sluiten we aan op landelijke en regionaal gezondheidsbeleid, zoals de landelijke nota 'Gezondheid breed op de agenda' en de Friese Preventieaanpak. De genoemde ambities zijn in de beleidsnota uitgewerkt in doelstellingen en activiteiten. Hiervoor is de input van stakeholders (waaronder de gemeenteraad, het Burgerplatform en maatschappelijke partners) nadrukkelijk meegenomen.

Het lokaal gezondheidsbeleid Weststellingwerf 2022-2025 ligt nu ter vaststelling aan u voor.

ARGUMENTEN

1.1 Het gezondheidsbeleid sluit aan bij de wettelijke verplichtingen en actuele gezondheidsvraagstukken
De visie, uitgangspunten en ambities staan niet op zichzelf, maar sluiten aan bij de actuele thema's en ontwikkelingen in de gemeente. Daarnaast komen ze voort uit de wettelijke kaders, beleidskaders (lokaal, regionaal en landelijk) en (maatschappelijke) ontwikkelingen die van invloed zijn op het lokaal gezondheidsbeleid (zoals de landelijke nota 'Gezondheid breed op de agenda, het Nationaal Preventieakkoord en de Friese Preventieaanpak. Voor meer informatie zie hoofdstuk 2 uit het gezondheidsbeleid.

1.2 Bij de totstandkoming van het lokaal gezondheidsbeleid zijn veel partijen betrokken
We namen de inbreng van inwoners op meerdere manieren mee tijdens het opstellen van dit nieuwe gezondheidsbeleid. Zo vormen de gezondheidsmonitors, die de GGD vierjaarlijks uitzet onder inwoners, een belangrijke basis voor dit gezondheidsbeleid. Deze monitors bieden een goed beeld van de ervaren gezondheidssituatie in onze gemeente. Daarnaast vond er een onderzoek plaats naar de ervaring en

beleving van gezondheid onder inwoners. Tot slot namen we het Burgerplatform mee gedurende het totstandkomingsproces van dit nieuwe gezondheidsbeleid.

Naast inwoners spraken we ook met diverse lokale en regionale partners. Tijdens het proces organiseerden we diverse themabijeenkomsten. Hierin spraken we samen met partners over de mogelijke ambities, doelstellingen en activiteiten. Wij ervaren veel draagvlak bij onze maatschappelijke partners om samen aan de slag te gaan met de diverse uitdagingen. Tot slot vond er een informatieve bijeenkomst plaats met de gemeenteraad.

1.3 Gezondheidswinst vraagt om een lange adem

Met dit nieuwe gezondheidsbeleid geven we een vervolg aan het vorige gezondheidsbeleid: de nota 'Gezond Weststellingwerf 2018-2021'. Uit de evaluatie blijkt dat dit beleid in de afgelopen jaren een positief effect had op de leefstijl van kinderen en jongeren. We zien ook nog voldoende ruimte voor verbetering. Het bevorderen van de gezondheid is een continu proces. Het succes staat of valt met gedragsverandering en vraagt om een lange adem. Het is dan ook van belang dat we de komende jaren vast blijven houden aan de lijn die de afgelopen jaren is ingezet.

1.4 Het opstellen van gezondheidsbeleid en een PHP alcohol is verplicht.

De landelijke nota gezondheidsbeleid 'Gezondheid breed op de agenda' is sinds 1 januari 2020 van kracht. In de Wpg is vastgelegd dat de gemeenteraad binnen twee jaar een nieuw lokaal gezondheidsbeleid vaststelt. Het PHP alcohol moet volgens de Alcoholwet gelijktijdig worden vastgesteld. Met het vaststellen van het lokaal gezondheidsbeleid, uiterlijk op 1 januari 2022, voldoet de gemeente Weststellingwerf aan beide wettelijke verplichtingen.

KANTTEKENINGEN

1.1 Vervolg GIDS en Kansrijke Start na 2022 onzeker

De gemeente Weststellingwerf geeft vanaf 2019 uitvoering aan het plan van aanpak gezondheidsachterstanden (o.a. Gezond in de Stad en Kansrijke Start). De gemeente ontvangt middelen voor de uitvoering van dit programma tot eind 2022. De verwachting is dat het huidige GIDS-programma verlengd wordt of dat er een nieuwe programmalijn met bijbehorende uitvoeringsmiddelen beschikbaar komt. Hier is landelijk echter nog geen duidelijkheid over. Ook een vervolg van het programma Kansrijke Start na 2022 is landelijk nog niet bekend. Hiervoor volgen we de landelijke en regionale ontwikkelingen.

1.2 Resultaten van gemeentelijke inspanningen zijn niet altijd meetbaar

Met het lokaal gezondheidsbeleid streven we een drietal ambities na. Het gezondheidsbeleid beschrijft per ambitie diverse indicatoren op basis waarvan we kunnen evalueren of de beoogde resultaten van het gezondheidsbeleid gerealiseerd zijn. Het blijft echter lastig om een direct, oorzakelijk verband aan te tonen tussen de gemeentelijke inzet en de behaalde resultaten. Er zijn veel meer partijen en factoren welke invloed hebben op de gezondheid van onze inwoners. Wij zien dat echter niet als reden voor het niet vastleggen van doelstellingen. We schetsen hiermee enerzijds de uitdagingen die voor ons liggen, Anderzijds laat het zien wat we als gemeente verwachten van betrokken partijen en nodig hebben voor het gezamenlijk realiseren van de doelstellingen.

1.3 Planning uitvoering afhankelijk van de beschikbare capaciteit

Het is goed om te beseffen dat de uitvoering van deze integrale visie de inzet vraagt van een groot aantal medewerkers. Te denken valt aan de medewerkers gezondheid, sport, jeugd, Wmo, openbare ruimte, VTH, financiën, communicatie en beweegcoaches. Afhankelijk van de beschikbaarheid van deze medewerkers zal de planning van de uitvoering plaatsvinden.

AANPAK/UITVOERING

Na vaststelling van het beleid gaan we aan de slag met de vertaling van het nieuwe gezondheidsbeleid door het opstellen van nieuwe uitvoeringsplannen. Dit is een organisch proces: waar nodig en gewenst betrekken we opnieuw de benodigde interne en externe partijen, zoals maatschappelijke partners en inwoners. In de uitvoeringsplannen wordt een vertaalslag gemaakt van de doelstellingen en activiteiten uit het gezondheidsbeleid naar concrete of meetbare acties.

COMMUNICATIE

Na vaststelling van het lokaal gezondheidsbeleid door de gemeenteraad worden de betrokken beleidsafdelingen (zie hoofdstuk 5 van het lokaal gezondheidsbeleid) en maatschappelijke partners geïnformeerd. Bij het opstellen van de uitvoeringsplannen en de uitvoering worden maatschappelijke partners en inwoners waar nodig en gewenst betrokken.

DUURZAAMHEID

Met dit lokale gezondheidsbeleid zetten wij in op een duurzame benadering van de gemeentelijke inspanningen op het gebied van gezondheid. We vervolgen de inzet van de gemeente op de ingezette koers van de afgelopen jaren. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar een gezonde leefomgeving. Door het realiseren van een gezonde fysieke en sociale omgeving, verwachten wij meer gezondheidswinst te kunnen boeken.

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING

De uitvoering van de activiteiten brengt kosten met zich mee. Zo zijn er uitvoeringskosten voor het organiseren, versterken en/of monitoren van de verschillende activiteiten. Tabel 1 geeft een overzicht van deze lasten.

Tabel 1. Lasten gezondheidsbeleid Weststellingwerf 2022-2025

Omschrijving lasten	Totaal	2022	2023	2024	2025
Uitvoering JOGG/GIDS incl. Kansrijke Start	€ 228.000,00	€ 111.000,00	€ 39.000,00	€ 39.000,00	€ 39.000,00
Uitvoering Lokaal Preventieakkoord	€ 40.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00		
Uitvoering Alcoholpreventie/NIX18	€ 68.000,00	€ 17.000,00	€ 17.000,00	€ 17.000,00	€ 17.000,00
Subsidieregeling gezondheid	€ 76.000,00	€ 19.000,00	€ 19.000,00	€ 19.000,00	€ 19.000,00
Totale lasten	**€ 412.000,00**	**€ 167.000,00**	**€ 95.000,00**	**€ 75.000,00**	**€ 75.000,00**

Naast uitvoeringskosten zijn er ook kosten voor de coördinatie. Deze coördinatie wordt gedaan door eigen personeel. Om die reden ontbreken deze kosten in tabel 1. Tabel 1 benoemt daarnaast enkel de activiteiten en programma's die specifiek vallen onder het gezondheidsbeleid. De overige activiteiten uit hoofdstuk 5 worden ook gedekt uit andere bronnen. Denk daarbij aan de toezicht/handhaving op de naleving van de Alcoholwet (belegd bij OWO-VTH) en de inzet in de ruimtelijke ontwikkeling (belegd bij afdeling Ruimte). Gezondheid draagt niet bij aan de financiële dekking van deze activiteiten, maar draagt bij in de vorm van inzet, advisering of op andere manieren die geen extra kosten met zich meebrengen.

Voor de dekking van de lasten zijn structurele en incidentele middelen beschikbaar. Tabel 2 geeft een overzicht van de totale dekking.

Tabel 2. Dekking lokaal gezondheidsbeleid Weststellingwerf 2022-2025

Omschrijving dekking	Totaal	2022	2023	2024	2025
Structurele dekking					
Programma 7: Uitvoeringsbudget JOGG/GIDS	€ 162.000,00	€ 45.000,00	€ 39.000,00	€ 39.000,00	€ 39.000,00
Programma 7: Uitvoeringsbudget NIX18/Alcoholwet	€ 68.000,00	€ 17.000,00	€ 17.000,00	€ 17.000,00	€ 17.000,00
Programma 7: Subsidieregeling gezondheid	€ 76.000,00	€ 19.000,00	€ 19.000,00	€ 19.000,00	€ 19.000,00
Incidentele dekking					
GIDS-gelden & Kansrijke Start gelden	€ 66.000,00	€ 66.000,00			
Uitvoeringsbudget Lokaal Preventieakkoord	€ 40.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00		
Totale dekking	**€ 412.000,00**	**€ 167.000,00**	**€ 95.000,00**	**€ 75.000,00**	**€ 75.000,00**

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,

de secretaris, de burgemeester,

VAN MAURIK VAN DE NADORT

gemeente
Weststellingwerf

Registratienummer:

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

b e s l u i t

Het "Lokaal Gezondheidsbeleid Weststellingwerf 2022-2025" vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van ,
de griffier, de voorzitter,